

مدیر مرخص

الہامی صفا

ادارہ خانہ

ایستانبول ، جفال اوغلندہ دائرۂ اجتہاد

Adresse: Idjtihad Constantinople

نومرو ۶۲ — ۱۸ نیسان ۱۳۲۹

الاجتہاد

آبونہ

سنہ ۱۱۱۱ الہی آفاق
تورکیا ایچین ۴۰ غروش ۲۵ غروش
ممالک اجنبیہ ایچین ۱۰ فرانق ۶ فرانق

نسخہ سی ۵۰ بارہ

دوردنچی سنہ

حریت فکریہ خادم ، پنجشنبہ کونلری چیقار ، اقتصادی ، اجتماعی ، ادبی مجموعہ

بو تأدی ، بو ناله لر تائی ؟
 بو جزا هانکی کیزی آنامک ؟

بوقیدر بر صباح روشنتر ،
 بوقیدر غایه شب دیجور ؟
 هپ یقیلسونمی معبد ایمان .
 نامک اواسونمی دیده دن مهجور ؟
 ظلمته آیه سینمی استیان ؟
 شو مبارک بلاد آتش - بر .

قوجه بر خطه ، بر بویوک تاریخ ،
 شوبشیکر و بر بیغین مقبر ،
 سینه خردن طوغان هلال ونجوم .
 بزه عائد شوزهره و مرغ ،
 مضطرب . سرنکون سورونسونمی ؟
 چشم مستقبله کورونسونمی ؟
 به یله بر قانی مقتل معصوم !

خلاصه ، بن و بنم کبی دوشونلر ، کرک درویشلکک
 و کرک صوفیالغک وضعیت وافکار حاضره سیله دین
 و ملتیه هیج بیر فائده تأمین ایده میه چکنه قائل اولدوغمز
 ایچین یاشامق و یاشاتمق ایسته یین وطن داشلریمزه بو
 مکتبلردن و بواصول تربیه فکریه دن اوزاق طور مالری
 یکی دن اخطار ایتمکی بیر وظیفه ، بیر وجیه دینییه و ملیه
 عدایدیورز . مخالفلریمز حق سزقلرینی تحکیم ایچین
 هانکی واسطه یه مراجعت ایدر لر سه ایتسونلر هیج بیر
 تأثیر حاصل ایده میه چککدر . زیرا قائل حکیمک :

« بکله دیکم کله جک ،

کله جک یوکسه له جک ،

نوردن یاپدیغ قلینج

ظلمتلی ددله جک »

فریاد بلیغانه سی یواش یواش فقط امنیت و قطعیتله
 بوتون وجدانلرده عکس ایتمکده درکه تأثیراتی امین بیر
 صورتده اظهار ایده چکنه شبهه ایدله مز .

بیک - ۲۲ مارت ۲۲۹ قلیج زاده

مقی

.....

آنین انهمزام

نرده سین - ویله ، ای اله بشر ؟
 صارصیور دغمی الاهه شر .
 یوق سماده شهاب امیدم ،
 هپ بولوط منظر سیاهمده .
 بوقارا کاتی ایچنده نومیدم ،
 شعله آجازی شاهراهمده ؟
 سوندیمی یوقسه مهرک . اجرامک ؟

بودیکنلر ، بوأبر پیدرپی ،
 بوغیور تابش مناتمی .
 بوغجق اعتقاد و حرمتی .

القبأ مسئله سی

و

جوابیز

ساطع بك افندی به

(اجتهاد) مجموعه سنک ۶۱ نومرولو نسخه سنده
 «تعدیل حروف» علینده بر مقاله وار .. اعتراضلر ،
 هر زمانکی کبی آثار اسلاف ، سحیه و اصول تدریس
 کیفیتلرندن عبارت ... آنجاق محرر محترمده او یله بر
 قدرت او یله بر اصالت بیان وارکه فکرلر تبدیل سما
 ایتش ، محرر بونلره برر باشقا جامه ، بر باشقه قیافت

علاءالدین پاشا زاده

۱۸ تشرین اول ۳۲۸

سامح فتعی

۲ - نهایتلری چاناق تشکیل ایدن حرفلر

س ش ص ض ق ز

۳ - نهایتلری آشاغی اوزانوب قیوریلهرق قارین

تشکیل ایدن حرفلر :

ج چ ح خ ع غ

د : مشابهی حرفلرک زاویه سی کی قانجا -
کی مکر دخی اوله بیلیر ، بونلرکده سربست نهایتلری
ینه طاباق ییچینده تبدل ایدر .

ه - ی م ه حرفلرینک مستثنای و اشکالی

طاباق ، چاناق ، قارن ذیللری کواسترنک . شیمدی
حرفلرک آراسنه برر « برلشمه چیز کیسی » قویویریکز .
برایکی نقطه یی دها ایضاح ایدیکز ... زرده اوتعدد
کوجلکی ؟ ... بن بواصولی اون ایکی سنه دنبری اجنیلرده
موفقیتله تطبیق ایدیورم بو ، چو جوقلرک آکلایه بیله حک
برشکلده صوقیله بیلیر .. ذاتا تعدد مهم بر مسئله دکلدرد ..
حتی سوکیلی بر آرقادائیم هر زمان شویله سویلر : بوقادار
مختلف شکللری یوکلنه ن حافظه اشکال بر آزاها فضله
شکللره تحمل ایدیورسین ... همده بو ، تریسه ایچین
برفائده در « بو بویله اولمقله برابر اوده تعدیل حروفه
طرفدار ... چونکه مسئله تعدده دکلدرد .. وارسین
تورک چو جوقلری ده ، ژاپونلرده ، چینلیرده بر آزا
چوقچه شکل از برله ییورسین ...

برده بن ژاپون وچین حرفلرینک بنیه جه بزملیر
قادار بسیط ، بزملیر درجه سنده شخصیتسز اولوب
اولمادیغی بیلیمورم . مقاله نک محررفاضلی البته بونقطه یی ،
بونکته یی تقدیر ایدرلر ...

ینه بومقاله ده دینلیورک « الفبانک زورلنی ترقیه
مانع اولسه ییدی ، ژاپونلرک ترقی یولنده بر آدیم بیله
آتاماماسی ایجاب ایدردی ... »

اکسا ایله مش ... انسان وهله کندینی یپیک تمهیدات
قارشینده صانیور ... اومقاله ده دینلیورک « تعدیل ویا
تبدیل حروف طرفدارلرینک هپسی شیمدیکی الفبایی
براقادجه ترقی ایده میه حکمزی ادعا ایتدی ... اونلرک
فکرینجه الفبامزک نواقصی ، عدم ترقیمزک الک اهمیتلی
اسبابنددر : حرفلریمزک متعدد شکلی اولماسی اوکرده -
نیلملرینی زورلاشدیریور ، صواثمزک ناقص اولماسی
بر چوق کلهرک یازی ایله افاده سنی امکان خارجنه
چیقاریور ... »

« فی الواقع الفبامزک پک زور وقصوورلو اولدیغی
انکار قبول ایتمز حقیقتلردندر . فقط عجبا الفبامزک
بوزورلنی ، عدم ترقیمزک اسبابی آراسنده حقیقه اهمیتلی
بر موقع صاحبی میدر ؟ بزم کی اوزون برماضی ادبییه
مالک بر ملتک بردن بره یکی بر الفبا قبول ایتسی ممکن
وجا زمی در ؟ نهایت ، الفبامزکی اصلاح ایدهرک قولایلا
شدیرمق قابل دکلری در ؟ »

۱ - تعدد اشکال ، تعدیل حروف ایچین هیچ
بروجهله بر سبب اصلی تشکیل ایده مز ، بوسببله بز
مخالفلره بر سلاح ویره حکمزی بیلهرک تعدددن بحث
ایتمه کی موافق احتیاط کورمشدک . تعدددن بحث
ایتدکسه بیلله اونی تالی سببلردن عد ایدهرک بحث ایتدک .
ذاتاً بزم الفبامز او یله ظن ایدلیدیکی کی متعدد شکلی
دکلدرد . حرفنری ، تماماً اولاشان و ناتمام اولاشان ایکی
قسمه آیرک . تمام اولاشان حرفلرکده یالکز باشلرینی
آلک . ذیلرینه کوره شویله جه تصنیف ایدک .

۱ - ا د ز ر ژ و

ب - نهایتلری دیکشمه یین ط ظ

ج - نهایتلری سربست قانجه دیکشن حرفلر :

۱ - نهایتلری اقیماً اوزانوب طاباق تشکیل ایدن
حرفلر :

پ د ت ث ف ق ک گ ا

ایشته ییلدیریم کی برسوز ...

أوت... او قومقده برواسطه ترقی اولماسایدی دنیاده
کیمسه او قومغه سوق ایدیه مزدی

ژاپونلر ترقی عامللارینی بالذات حائز ایمشلرکه آوروپا
ایله تماس ایدر ایتمز بونکونکی درجه لرینه یوکسلدیلر .
بزه کلنجه آوروپا ایله چاتیشالی برعصری کچور ،
ترقی شوپله دورسون ... اخلاقاً ، سحیةً ده ایتدی
ایله دک .

ایشته بوقابلیتسز لکمز ، ژاپونلرک اخلاقه ، سحیه سینه
مظهر اولامادیغمز ایچین درکه معارفک انتشارینه مانع
اولان اسبابی اقتحام ایچین خلقک ژاپون سحیه سی
قازانماسنی بکله یه جک یرده خلقه سهولت و سرعتله
اوقویوب یازمق اوکرتمک ، یولیه آلنه جق معلومات
سایه سندده طبیعت و افعلالمزی تعدیل و فعالیتیه سوق ایتمک
ایسته یورز .

۲ - یینه محرر محترم سولیه یورلرکه : « تاریخ
بویوک بر ماضی و ادبیات صاحبی ملتاردن هیچ برینک
القباسنی دیکشیدیره بیلیدیکنه دائر بر مثال کوسترمیور »
شمدی یه قادار اولماش بر شینک بوندن صوکراده
اولماسی ویا اولمایاجنی طلب و ادعا اولوناما . بو بویه اولقله
برابر شو « ماضی ادبی » تعیرندن اسلام آثاری می ؟
عرب ادبیاتی می ؟ یوقسه تورک کتابلری می ؟ مراد ایدیلور
آ کلایامادم .

یینه بومقاله ده یازیلورکه « ژاپونلر (چین) و (قورا)
ایله (ژاپونیا) آراسنده کی معنوی روابطک اهمیتلیرندن
بری اولان « یازی رابطه سی » نی کسوب قوپارمانک
ضرر لرینی نظر دفته آله رق ، اوییکلرجه چین حرفلرینی
قوللانمغه - اوکره نوب اوکره تمکه - دوام ایتدیلر ... »

بن بو « یازی رابطه سی » تعیرینی پک مهم کورویورم .
بوندن باشقا محرر محترم بونک کار و ضررینی بزم مملکته
کوره مقایسه ایتدیکری ایچین درجه سنی بنده تقدیر
ایده میورم .. آ کلادیغمه کوره ایکی قومک یازیمی مشترک

اولق دیمک ، یا یازی سایه سندده اوقویارق دیکرینک لسانی ،
آ ثارینی اوکرتمک .. یا خود لسانی اوکرتمش ایسه یینه
یازی سایه سندده دیکرینک آ ثارینی اوقویایلمک قولایلاشین
دیمک در .. بویه جه ایکی قومدن بری دیکرینه بوتون
معناسیله حلول و انتشار ایدرکه بوده مترقی قومک آلنده
بر سلاح در . بزه کلنجه کویولر مرکز صافیت دماغ و اخلاقی
استثنا ایدیلیرسه نه منر قالیور .. خیالی بر طرفه بر اقام . بز
آنجا ک کندی منورلر مرکز کندی آرامزده حلول و انتشارینه
محتاجزکه بونی بر آن اول ایفا ایدمه منر ایسه ک پک یاقینده
صور انعدام تپه منرک اوستنده اوفوروله جکدر .

مع مافیه کرک « ماضی ادبی » و کرک « یازی رابطه سی »
تعیرلرنده باشقه بر مقصد سیاسی امید اولونیورسه اوده
شمدیلک - اتحاد اسلام ، عرب حاکمیتی ، تورک ملیتی
هر نه اولورسه اولسون - خیالدن باشقا برشی دکدر ..

۳ - محرر محترم یینه او مقاله ده ألفبامزک پک زور
وقصورلو اولدیغنی اعتراف ایلدیکری ایچین چاره لرینی ده
کوستریورلر :

« - حروف املا استعمالنه اهمیت و یریلرک هجالر
تماملانیورسه ، هرکله نک سولیه نلیدیکی کبی یازیلماسی اساسی
قبول اولونورسه ، املا ده کی قرار سزلغه و تشسته نهایت
و یریلیرسه .. »

- الفبامزک اک بویوک قصورلرندن بریسی « و » ک
مختلف تلفظلرینه دلالت ایده جک خصوصی حرفلردن
محرومیتی درکه بعض لغت کتابلرنده یاپیلدیغی کبی « و »
حرفه متعدد شکللر و یریلیرسه ..
- مطبعه شکللرندن بر قسمی طی ایدیلیرسه ... »
دیورلر .

ایشته بزمده ایسته دیکمز بوقادار ... فقط مقاله نک
قائل فاضلی کوزلریله محاکمه لریله بولدقلری شواصلاحت
چاره لرینی آللریله شکللره تطبیق ایتدیلر می ؟ ملایم
باشلایان بوجزئی اصلاحتده نه قادار اساسلی بر انقلابک ،

هائی مطبعه یازیسندن قووولان اوفضله لقلریوقی؟... ایسته
اولا یتغیر قانونلره تبعاً بونلر آل یازیسنده ینه آیقلا نیو -
یریور . شکلدرده ینه تعددینی قازانیور . بز مثبت
بر علمک ویردیکی بر قناعت نتیجه سنده بوتون معناسیله
شونی بیلور و ادعا ایدیورزکه لسانمزی قولای وودوغرو
اوقوتق شرطیله یاپیله حق جزئی بر اصلاح بیلله برانقلاب
خطی؛ الفت ماضینک اخلا لیدر . ایسته بونک ایچین
بزیدیورزکه مادام که هر نه یاپیله برانقلاب خطی اولور .
بوانقلاب برکزه اولسون .. فقط تمام اولسون .

۴ - برده قرأته اصول تدریس مسئله سی وار .
اصولک اهمیتنی کیم انکار ایده بیلیر ؟ فقط بزمکی کبی هر
حالی بریاد بریازیده اصولک درجه اهمیتنی نه اوله بیلیر ؟..
هجا اصولی ، هیئت مجموعه ایله ، یازدیره یازدیره اوکرتک
اصولاری و سه رده هپ خوشدر . فقط اوزون تجربه
صاحببری پک کوزل تقدیر ایدرلرکه شواصول دیدیکمز
شی بر آرقاداشک تعبیرنجه « کلاهی دیکشمش » بزم شو
اسکی محله مکتبی خوجاسیدر . باخصوص هر اصولک
کندنجه محذورلری واردر . فرضاً مقاله محرر محترمی
دیورکه « ایف دینیه جکنه » آ « او دینیه جکنه » « ثو »
دینیلسه دهها سهل التفهم بر شکل آلمش اولمایه جقمی در ؟
فقط محرر محترم آ ، ثو ، ئی دییه اوکرتدیکی حرفلری
جدول ، اول ، داب ، دیرو سائر صامت حاللرنده قوللانجه
چو جقلرک نه مشکلاته دوشدکلرندن هیچ بحث ایتمه یورلر ...
خلاصه بز نه ژاپونی ، نه چینی دوشومیز . هله انکلیزی
قاله بیلله آلمایز . ینه تکرار ایدلم :

برکزه حشمت وعظمتک اوج بالاسنه صعود ایتش ،
سرعت مکتسبه سنی بولمش بر ملتک وضعیت اجتماعیه
ووقت وزمانیله ترقی سنی ملاحظه ، برکرده داخلی ،
خارجی هر تورلو اغراضه تصادمکه وبونجه اقوام وادیانک
تألیف منسافنه مجبور اولان بزلی کوزاوکنه کترینجه
زده کندی حلمزی دوشونمکدن باشقا چاره قالماز . بزده

الفت وانسیت بوزولماسنک مقدر اولدینگی عجباً هیچ تدقیق
ایتدیلمی ؟... شونی ده سویله میم که بز علی الاطلاق
انفصال طرفداری دکاز . الفبا مسئله سنده آنجاق محتاج
اولدینمز اصلاحاتی یایمق ایستیورز . بوکون انفصاله قادر
واردق سه بزده وقیله کندیلری کبی باشلادق ، دیدکلری
نقطه دن حرکت ایتدک ...

بالخاصه آل یازیلرنده الفت نظر ، حدتحول - تنوع
واستحاله - سرعت و آک توتری - وصل چیزکیلرینک
انضامی و بوسبیلله حدشخصیت - کرک اصلی و کرک وصل
چیزکیلریله خلقه لر ، دوکوملر ، طوپوزلر ، رجعت زاویه
و خلقه لری تحدت وزوالی - تمایل وحدت تمایل ... کبی
برطاقم حادثات جریان ایدیورکه بونلر یازیلری اولیه
کیفمزک ایسته دیکی حالده براقایور . بز بوزدجه اونلر
اسکی حالی اعاده ایدیور . یالکز فضله لقلری آتمق ،
یازمزی حال ابتدائیسنه کوتورمک درکه زمان اونلری
ینه بوکونکی شکلرینه سوق ایده جکدر ...

بن بوتون بوتقاطی « تعدیل حروف مسئله سی -
اوجنچی رساله - شکللر ناصل تدقیق اولنور » عنوانی
کتابده ایضاح ایلدم . واقعا بورساله اورته اهالی ایچین
یازمشدر . آنجاق أفاضلک دخی دقتله ومنقدانه اوقویا -
بیله جکی نکته ، ایمالرده واردر . بورساله هدیه اوله رق
داغتمقدمه در .

واقعا « بو حادته لری یالکز سز سویلیورسیکز ، ناصل
اعتماد ایدلم » دینیه بیلیر . آنجاق بوتون مشاهدات
بواستنتاجاتی تأیید ایدیور . نه یایلم ؟ بونلر لایتغیر قانونلر در
خلافی اثبات اولنه بیلیرمی ؟...

مقاله نک مرتب ذی عرفانی مادام که هجاری تماملامغه
هرکله نک - بالطبع عربجه وعجمجه سوزلرده داخل -
سویله دیکی کبی یازماسنه ، « و » لرک علاوه سنه ، مطبعه
شکلرندن فضله لقلری چیقارمغه رضا کوسته ریور .
فرقنده اولمایارق الفت ماضی یی ده بوزیور . بوندن باشقا

حرف اصلا جیالینک آرادینی شی اصول تدریسار ،
مقتدر معلمار ، تربیه شناسلردکل ... اصولسز، معلمسز
برایکی هفته ده اوکره نیله جک بر یازیدر . ذاتاً بوانقلاب
بردنبره اولمایه جق ، قونی قادر یوروپه جکدر .

او زمان کانجه یه قادر ایسته ن آئنده کی ماکنه یی
یاغلا یارق، تعمیر ایدرک چالیشه بیلیر . مع هذا هله بر کره
ایشدن آکلار برانجمن حرفلری تدقیق ایتسین، قبول
اوله جق حرفلری قبول ایتسین .. آرتق آتی بزمدر .

جهانگیرلی م . شناسی

ورقه

دین فلسفه سنندن

- دو قنور عباده جودت بکه -

« حادثاته اسباب بولمق احتیاجی آز چوق بتون
انسانلرده فنونده اولدینی قدر دینده ده کنیدی کوستریر .
دین ایله فن آردسند بو خصوصده کی فرق آنجق طوغرو
اسباب حقیقه اوله رق قبول اولنان علتلرک ماهیتی نظره
آلنجه ظهوره کلیر . فنجه آکلایش کی دینسی ده مجهولک
معلومه ارجاعیدر ، فرقلری بومعلومک نه اولدیغنه راجعدر .
فنجه آکلایش ، ایسترکه ایضاح ایدیلرک بر حادثه نك
سببی کنیدی کی محسوس اولان باشقه حادثه لرده
کوسترلسین . بوراده وظیفه سلسله حادثاتی ، بوسلسله نك
ممکن اولدینی قدر چوق ارکان منفرد سیله بونلرک آره سنده
ممکن مرتبه صیق بر ارتباط بولمق صورتیه ، ایضاح
ایتمکدر . مسأله طبق انسان بر کتابده بریری اوکتابده کی
باشقه یرلر ایله برلشدیردرک تفسیر ایتدی کی طبیعتی یه
طبیعتله تفسیر ایتکدر . دیناً آکلایش علتک اثرله متادی
ارتباطده بولمسنی ، ایضاح ایدیلرک حادثه کی علتکده

محسوساتده کوسترلمسنی اقتضا ایتز . اوکندینه مخصوص
اولان اسبابی فک یایدینی کی محاکمه طرزنده تخری
ایتز ؛ طبیعتی یه طبیعتله دکل ، بلکه طبیعتدن باشقه برشیه
ایضاح ایدر . وقایع عالمده ادراک دینی شبهه سز اک زیاده
بویله ظهوره کلیر .

بویکی آکلایش بر بردن اوقدر باشقه درک بریسیله
باشلانلنجه هیچ بر نقطه بولنه ماز که اوراده اوتنه کنه
کچمک حقلی یاخود ممکن اولسون . تمامیه حالت روحیه
اوقدر مختلفدر که « آکلایش » کله سی بوراده بالفعل بسبتون
باشقه ایکی معناده قوللانیلیر . بونلر بر برلرینه منافی دکلسه ده
فقط بریسنی اوتنه کنک یرینه آلمق طوغرو دکلدز .

ادراک فی - مادی زمینده اولدینی کی روحه عائد
اولان بکده ده - علل طبیعیه اساسنک تطبیق اولنه بیلدی کی
یرده حصوله کلیر . فقط بر تعلیل دوشونوب بولمق کافی
دکلدز ، بونک حسله تصدیق ایدلر بکنی کوسترملکده
لازمدر . بویله بر تصدیق اوزمان اله کچرکه بزعی احوالک
تکرار ظهوریه عینی حادثه نك ده اولکی کی ظهورینی
کوردم . شوراسی بلایدیر که بویله بر تصدیق آنجق علتک
شبهه کورتورمین حسده ظهور ایدیه بیلرک بر حادثه اولدینی
زمان ممکندر . بر مثل آله : آکسزین بر فورطونه ایله
آچیق دکزده بر چوق بالقجیلری تلف ایدن یوکسک
مد ، طبیعت علمنجه ، هوا ایله دکزک اولکی کونلرده کی
حالیله ایضاح ایدیلیر . هوا ایله دکزک فلاکت آئنده کی
حالی اولکی کونلرده کی احوالیله نه قدر زیاده بر برینه
مرتبط ترتیب سلسله سنه کتیر بیلرسه فلاکت اوقدر قولای
آکلایشلیر . فورطونه ایله مدک شوایضاحی طوغریمیدر ،
اوحالده هوا ایله دکزک عینی نسبتلری حاصل اولنجه
بووقایعک یه ظهوره کلمی لازمدر .

فن نقطه نظرندن باقدیغمز مدتجه حادثاتی اراده
الهیهدن صدور ایتدیرمک فنجه بر ایضاح اوله ماز ، بالعکس
بوانسانک اونلری آکلایدینی اعتراف ایتک اولور ؛